

**Bryniau Clwyd a
Dyffryn Dyfrdwy**
Tirwedd
Cenedlaethol

**Clwydian Range
and Dee Valley**
National
Landscape

2023 - 2028

Siapio twristiaeth ar gyfer y dyfodol

Gweithio mewn partneriaeth i
gyflawni twristiaeth gynaliadwy

Mae'r strategaeth hon yn amlinellu'r weledigaeth hirdymor ar gyfer twristiaeth gynaliadwy y Tirwedd Cenedlaethol Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy.

Mae'r weledigaeth yn cydnabod;

- y nifer gynyddol o bobl sy'n cymryd rhan mewn hamdden awyr agored, sy'n rhoi mwy a mwy o bwysau ar ecosystemau bregus a gwerthfawr
- yr heriau rhanbarthol a byd-eang sy'n codi o argyfyngau hinsawdd a natur
- yr heriau sy'n wynebu'r diwydiant yn sgil yr argyfwng costau byw a thueddiadau mewn twristiaeth ar ôl Covid-19
- y statws Parc Cenedlaethol arfaethedig ar gyfer ardal sy'n cynnwys TC Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy.
- and tourism trends post-Covid 19
- the proposed National Park status for an area including the CRDV NL.

Nod y strategaeth hon yw diffinio llwybr i gyflawni'r weledigaeth hon ar gyfer twristiaeth gynaliadwy sy'n cyd-fynd â phedair prif thema Cynllun Rheoli'r TC 2020-2025; Natur, Tirwedd a Threftadaeth, Addasu i Hinsawdd sy'n Newid, Hamdden, lechyd a Lles a'r Economi Wledig.

Mae'r strategaeth twristiaeth gynaliadwy hon ar gyfer TC Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy yn gosod nodau hirdymor cynhwysfawr fydd angen newid mewn gweithdrefnau a rheolaeth, ynghyd ag ymchwil, dysg a newid ymddygiad. Mae gwaith sylweddol i'w wneud i'w cyflawni. Ni ellir cyflawni'r heriau gan yr TC ar ei ben ei hun, bydd angen dull o gydweithio gan y cyhoedd, y sector preifat a'r trydydd sector.

Mae Cynllun Gweithredu Twristiaeth Gynaliadwy TC Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy (2023-2028) yn cynrychioli dechrau'r daith i gyflawni'r weledigaeth. Mae'r gweithgareddau a amlinellir yn y Cynllun Gweithredu yn cynrychioli dechrau heriol ond pragmatig.

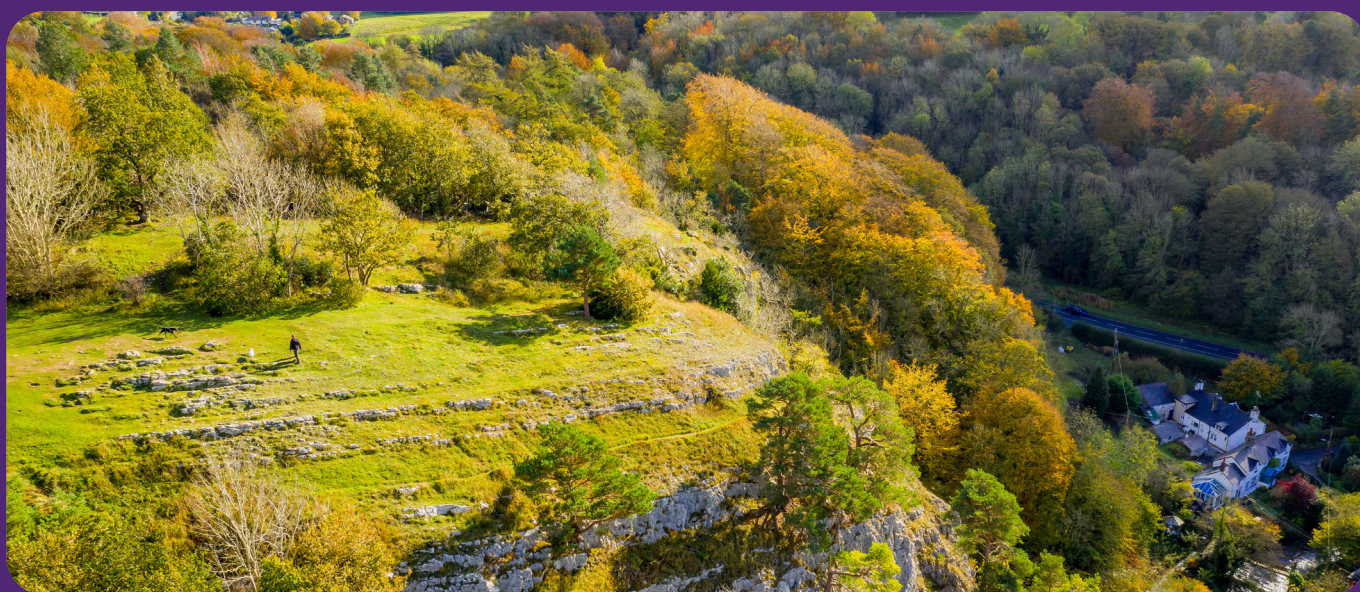
3

Mae'r Weledigaeth hon...

...yn cydnabod bod cymunedau/ diwylliant, tirwedd ac amgylchedd Tirwedd Cenedlaethol Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy yn ganolog i gynnig twristiaeth yr ardal ac yn diffinio sut y gall rheoli a darparu twristiaeth hyrwyddo a darparu profiadau o natur unigryw a harddwch yr ardal wrth warchod a gwella ei rinweddau arbennig hefyd.

Fel sefydliadau sy'n rhan o'r gwaith o reoli a darparu twristiaeth yn y TC ac fel partneriaid yn natblygiad a chyflawni'r strategaeth hon, rydym wedi ymrwmo i ddarparu profiad o safon uchel i'n hymwelwyr, yn seiliedig ar egwyddorion cynaliadwyedd cryf wedi'u fframio gan yr argyfyngau hinsawdd a natur.

Byddwn yn sicrhau bod y cynnig yn cael ei reoli'n gyfannol gan bartneriaeth gref sydd wedi ymrwmo i gydweithio i fodloni ein hamcanion cynaliadwyedd.

Cynllun Gweithredu Twristiaeth Gynaliadwy TC BCDD 2023-20266

1. Bioamrywiaeth

Nod - sefydlu twristiaeth yn y rhanbarth fel peth cadarnhaol i natur; gwarchod, adfer a gwella bioamrywiaeth ac addysgu ymwelwyr am ecoleg y rhanbarth.

- Datblygu a gweithredu mecanweithiau i sicrhau bod llai o darfu ar rywogaethau allweddol a llai o effaith hamdden ar yr amgylchedd.
- Adolygu marchnata/hyrwyddo twristiaeth yn y rhanbarth i sicrhau ei fod yn cael ei adnabod fel cyrchfan eco dwristiaeth.
- Adolygu cynnwys gwefan yr TC i sicrhau bod digon o fanylion am ecoleg a bioamrywiaeth, yn enwedig o ran gwybodaeth am safleoedd unigol.
- Datblygu canllaw digidol am ddim i ecoleg y rhanbarth, yn cael ei ddosbarthu gan fusnesau twristiaeth drwy ganllawiau archebu, newyddlenni ac ati.

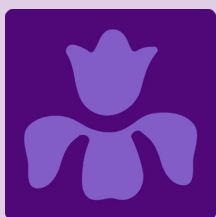

2. Cymunedau a diwylliant (yn cynnwys y Gymraeg)

Nod - sicrhau bod yr holl bolisiau a gweithgareddau twristiaeth yn cael eu cynnal â pharch at y dreftadaeth artistig, archeolegol a diwylliannol, a dylent eu gwarchod a'u trosglwyddo i genedlaethau'r dyfodol.

- Cynnwys cymunedau mewn trafodaeth am sut y gall twristiaeth gynaliadwy lywio newid yn gadarnhaol mewn cymunedau.
- Cynyddu nifer y bobl sy'n cwblhau Cynllun Llysgenhadon Cymru; cyrsiau Sir Ddinbych a Sir y Fflint; cryfhau cynnwys y modiwl cynaliadwyedd
- ac adolygu nifer y bobl sydd wedi cwblhau'r modiwl hwn fel rhan o'r cyrsiau hyn.
- Cryfhau twristiaeth gynaliadwy drwy ddatblygu gweithgareddau a straeon sy'n cynnwys ymwelwyr mewn profiadau'n ymwneud â'r Gymraeg, y celfyddydau a phensaernïaeth, treftadaeth hanesyddol a diwylliannol, treftadaeth coginio, llenyddiaeth, cerddoriaeth, y diwydiannau creadigol a'r diwylliannau byw gyda'u ffordd o fyw, systemau gwerth, credoau a thraddodiadau.

3. Cymorth i fusnesau

Nod - cefnogi pob busnes i'w helpu i fodloni eu nodau cynaliadwyedd.

- Gweithio gyda grwpiau twristiaeth i ymgysylltu â Llywodraeth Cymru ar faterion a blaenoriaethau lleol ar gyfer datblygu twristiaeth gynaliadwy a lobio am bolisiau sy'n cefnogi diwydiant twristiaeth cynaliadwy yn y rhanbarth.
- Cefnogi grwpiau twristiaeth fel ffordd o ymgysylltu â'u haelodau i ddarparu twristiaeth gynaliadwy yn yr TC.
- Datblygu Pecyn Gwaith Cynaliadwyedd Busnesau Lletygarwch - yn benodol i'r rhanbarth, gan ddefnyddio'r pecynnau ac adnoddau rhad ac am ddim gorau.
- Rhoi mynediad i fusnesau at gyfres o ddelweddau, fideos a phrint iddynt eu defnyddio ar eu gwefannau a'u pecynnau ymwelwyr eu hunain ac ati.
- Cynhyrchu deunyddiau i fusnesau, i'w helpu i annog eu hymwelwyr i wneud dewisiadau cynaliadwy tra byddant yn aros yma. Er enghraifft, posteri a fideos y gallant eu defnyddio ar eu cyfryngau cymdeithasol a'u gwefannau.
- Cynnal astudiaeth ddichonoldeb i fesur y posibilrwydd o greu brand/nod ansawdd rhanbarthol

4. Rheoli ymwelwyr

Nod - sicrhau bod gan ymwelwyr wybodaeth a chyfle i ymweld â'r TC mewn ffordd sy'n gynaliadwy yn amgylcheddol, yn ddiwylliannol ac yn economaidd.

- Gwella'r ffordd o reoli ymwelwyr a'r cyfleusterau mewn safleoedd allweddol i leihau effaith hamdden. Bydd yr effeithiau hyn yn cael eu hystyried o ran pwysau parhaus newid yn yr hinsawdd.
- Gweithio gyda busnesau i'w galluogi i gyfathrebu'n well ag ymwelwyr o ran ble i fynd a beth i'w wneud yn ystod eu hymweliad, mewn ffordd sy'n annog hamdden gyfrifol.
- Ceisio sicrhau bod ymgyrchoedd marchnata cenedlaethol a rhanbarthol yn canolbwyntio ar safleoedd, ardaloedd a gweithgareddau sydd â'r capasiti a'r isadeiledd angenrheidiol.
- Dylanwadu ar ddewisiadau ymwelwyr o ran sut i gyrraedd Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy a sut i deithio o gwmpas, gan ganolbwyntio ar ddewisiadau cludiant carbon isel a lleihau milltiroedd ceir pan fo'n briodol.

5. Cyfathrebu ag ymwelwyr

Nod - bod yr holl ymwelwyr yn ymwybodol o dirwedd, amgylchedd a diwylliant gwerthfawr y rhanbarth ac yn deall beth rydym yn ei wneud i warchod a gwella'r TC. Hefyd, bod yr holl ymwelwyr yn ymwybodol o sut i sicrhau bod eu hymweliad yn gynaliadwy.

- Bod yn greadigol wrth hyrwyddo ymddygiad hamdden cyfrifol sy'n cadw at y Cod Cefn Gwlad. Archwilio sut y gall negeseuon fod yn fwy perthnasol i gynulleidfaoedd penodol a thargedu ymddygiad penodol, megis taflu sbwriel.
- Adolygu cynnwys gwefan yr TC i sicrhau bod gwybodaeth fanwl am ble i fynd, beth i'w wneud, ble i barcio ac ati. Hefyd, sicrhau bod gwybodaeth fanwl am sut i gael ymweliad gynaliadwy a negeseuon hamdden cyfrifol; y wybodaeth hon i fod yn hygyrch a pherthnasol i bawb.
- Datblygu cyfleoedd i fusnesau ddefnyddio eu lleoliad yn y TC i feithrin twf cynaliadwy drwy frandio, datblygu cynnyrch a marchnata wedi'i dargedu.
- Dangos a blaenoriaethu arfer gorau gan fusnesau cyfrifol, carbon isel ymroddgar ac ymwelwyr â'r cyrchfannau.
- Rhannu tystiolaeth am sut mae'r Weledigaeth a'r Cynllun Gweithredu hwn yn cyfrannu at dwristiaeth sy'n gyfrifol yn fyd-eang.
- Cefnogi busnesau i wella cynnwys eu gwefannau drwy lunio cynnwys ac asedau digidol megis dogfennau pdf '20 o Bethau i'w Gwneud'.
- Datblygu gwefan yr TC fel yr adnodd gwybodaeth canolog ar-lein i ymwelwyr ar gyfer y rhanbarth.

6. Ôl troed carbon

Nod - *lleihau'r ôl troed carbon fesul ymwelydd i sero net erbyn 2050 fan bellaf*

- Pob un o lofnodwyr Gweledigaeth Twristiaeth Gynaliadwy TC Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy i lofnodi Tourism Declares a Datganiad Glasgow.
- Partneriaeth Twristiaeth Gynaliadwy Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy i ddod yn bartner Y Ras at Gymru Ddi-garbon.
- Datblygu gwell dealltwriaeth o sut mae llwyth carbon pob ymwelydd yn cael ei rannu drwy bob cam o'u taith. Ymchwilio data priodol i fesur ôl troed carbon ymwelwyr.
- Datblygu gwell dealltwriaeth o ôl troed carbon busnesau twristiaeth. Treialu gwaith prosiect gyda nifer fechan o fusnesau i fesur ôl troed carbon eu busnes yn defnyddio ystod o offer ar-lein am ddim.
- Datblygu a gweithredu Cynllun Gweithredu ar yr Hinsawdd dan arweiniad busnesau sy'n cynnig cyfleoedd i bob busnes leihau eu hól troed carbon; cefnogi busnesau i ddatblygu a gweithredu cynlluniau lleihau carbon yn defnyddio adnoddau sydd ar gael am ddim megis y canllaw i fusnesau lletygarwch gan yr Ymddiriedolaeth Garbon.
- Gweithio gyda'n gilydd i gefnogi a datblygu dewisiadau cludiant carbon isel; megis mannau gwefru trydan wedi'u gosod yn strategol a chyfleus, a gwell gwasanaethau cludiant cyhoeddus.

7. Gwastraff

Nod - gosod targedau llym ar gyfer lleihau gwastraff erbyn 2030 a'u cyflawni, yn cynnwys gostyngiad o 50% mewn gwastraff bwyd ac 80% mewn plastig untro.

- Dysgu gan y prosiect Yr Wyddfa Di-blastig i sefydlu TC Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy Di-blastig gyda'r nod o ddileu'r arfer o werthu/defnyddio plastig untro ar unrhyw safle cyhoeddus a busnesau twristiaeth. Cefnogi ac ychwanegu at y mentrau sydd ar y gweill yn Rhuthun a Llangollen.
- Cefnogi busnesau lletygarwch ac arlwyo i ymrwymo i ymgorffori egwyddorion Targedu, Mesur, Gweithredu - gweithio gyda WRAP - treialu ymyriadau i fynd i'r afael â gwastraff bwyd mewn busnesau.
- Adolygu isadeiledd/gwasanaethau rheoli gwastraff ar safleoedd yr TC. Pan nad yw biniau'n briodol, adolygu beth a sut mae gwybodaeth yn cael ei roi i ymwelwyr am sut i gael gwared ar eu gwastraff yn gyfrifol.
- Rhoi arweiniad i fusnesau ar oleuadau allanol er mwyn hyrwyddo cynaliadwyedd gwell a lleihau llygredd gan olau a niwed ecolegol.
- Lleihau ôl troed dŵr busnesau twristiaeth drwy eu cefnogi i gynnal Archwiliadau Dŵr i fusnesau. Datblygu prosiect peilot i gefnogi nifer fach o fusnesau llety i gyfrifo faint o ddŵr maen nhw ei ddefnyddio fesul ymwelydd bob nos.

8. Lliniaru ac addasu

Nod - cynnwys yr holl fudd-ddeiliaid twristiaeth mewn proses sy'n cael ei hailadrodd o weithredu a gwerthuso strategaethau addasu wrth i amodau'r hinsawdd barhau i esblygu dros amser.

- Llywio a chefnogi busnesau i ymgorffori gwytnwch hinsawdd yn eu gweithgareddau drwy ddatblygu canllaw i berchnogion busnesau twristiaeth yn egluro sut mae newid yn yr hinsawdd yn effeithio ar eu busnes a rhoi rhestr wirio ar gyfer cynllunio ac addasu i effeithiau newid yn yr hinsawdd.

9. Monitro a gwerthuso

Nod - monitro sut mae'r Cynllun Gweithredu'n cael ei roi ar waith a gwerthuso pa mor effeithiol ydyw wrth fodloni'r nodau. Yn cynnwys asesiad parhaus o'r rhwystrau rhag gweithredu.

- Adolygu llofnodwyr y Weledigaeth a'r Cynllun Gweithredu hwn i sicrhau bod yr holl fudd-ddeiliaid perthnasol yn cael eu cynnwys, yn cynnwys sefydliadau cadwraeth a pherchnogaeth tir.
- Monitro sut mae'r Cynllun Gweithredu'n cael ei roi ar waith: Cynnal adolygiadau cynnydd yn 2024 a 2028 er mwyn gwerthuso sut mae'r Cynllun Gweithredu'n cael ei roi ar waith. Dylai'r adolygiad hwn gynnwys asesiad gonest o'r rhwystrau rhag gweithredu ac argymhellion o ran sut y gellir eu goresgyn i sicrhau bod y strategaeth ddrafft yn cael ei chyflawni'n llwyddiannus.
- Monitro ac asesu effeithiau economaidd, cymdeithasol ac amgylcheddol twristiaeth. Yn cynnwys nodi dangosyddion perfformiad allweddol a chasglu data sylfaenol i fesur cynnydd.
- Gwellu a chynnal data ar ymwelwyr er mwyn gallu gwerthuso effeithiolrwydd y camau a roddwyd ar waith; yn cynnwys dulliau teithio, gweithgareddau, hyd arhosiad, ymwybyddiaeth amgylcheddol ac ati.
- Cynnal arolygon i asesu agweddau ymwelwyr a phreswylwyr lleol tuag at ymddygiad cynaliadwy a chyfrifol.

Fel llofnodwyr i'r weledigaeth hirdymor hon ar gyfer twristiaeth gynaliadwy yn yr TC, byddwn yn:

1

Cyfathrebu gwerth ein tirwedd a'n bioamrywiaeth yn glir i'n hymwelwyr, ynghyd â'n hymrwymiad i ofalu am ein hamgylchedd naturiol. Wrth addysgu ac ymgysylltu ymwelwyr gyda'n hamgylchedd naturiol, byddwn yn cyflwyno disgwyliad clir o'r ffordd y dylent ymddwyn yn gyfrifol yn ystod eu hymweliad.

2

Ymgynghori â chymunedau ac ymgysylltu â nhw i;

- ddynodi materion yn ymwneud â thwristiaeth ac ymdrin â nhw
- dynodi cyfleoedd i warchod a hyrwyddo treftadaeth ddiwylliannol ac iaith a gweithredu arnynt
- cefnogi a darparu prosiectau sy'n gwarchod, adfer a gwella bioamrywiaeth ar hyd a lled yr TC, gyda phwyslais ar safleoedd a reolir gan yr TC a rhywogaethau gwarchodedig.

3

Cefnogi busnesau lleol mewn cymunedau sy'n ffynnu, gan ganolbwyntio ar;

- yr heriau sy'n wynebu micro-fusnesau megis sgiliau, staffio a chostau tanwydd
- cyfleoedd i ddatblygu cynnyrch newydd sy'n ymgysylltu ymwelwyr â'r amgylchedd naturiol a diwylliant y TC
- ymgorffori gwytnwch ac addasu i'r newid yn yr hinsawdd, cydnabod a lleihau risgiau patrymau tywydd sy'n newid a thywydd eithafol ac ymateb yn greadigol i gyfleoedd busnes.

4

Cefnogi'r sector twristiaeth i fodloni amcanion carbon isel ac adferiad natur cryf drwy;

- ddeall ôl troed carbon ymwelwyr â'r rhanbarth yn well a chefnogi a darparu prosiectau lleihau carbon
- lobïo i sicrhau bod amcanion adfer natur, carbon isel yn ganolog i broses gwneud penderfyniadau'r sector cyhoeddus o ran datblygu twristiaeth yn y rhanbarth.

5

Lleihau gwastraff yn ymwneud â thwristiaeth; gyda'r nodau penodol o ddileu plastig untro a lleihau gwastraff bwyd yn niwydiant twristiaeth y rhanbarth.

6

Cefnogi'r sector twristiaeth i hwyluso mynediad at gefn gwlad i bawb drwy nodi a goresgyn rhwystrau i grwpiau sy'n cael eu tan-gynrychioli.

7

Mesur a monitro ein cynnydd tuag at fodloni ein hamcanion a rhoi'r wybodaeth ddiweddaraf am ein cynnydd i gymunedau ac ymwelwyr.

Mae'r strategaeth hon yn ceisio diffinio a darparu gweledigaeth ar y cyd ar gyfer twristiaeth gynaliadwy yn rhanbarth TC Bryniau Clwyd a Dyffryn Dyfrdwy; drwy weithio mewn partneriaeth i roi'r cynllun gweithredu hwn ar waith, byddwn yn gwarchod ac adfywio ein tirwedd a sicrhau y gall pawb ei fwynhau yn y dyfodol.